

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

7. Ab impossibilitate, & insufficientia ex parte extrinsecorum effectuum, & operationum ad constituendam diuinæ volitionis libertatem, atque aliis incommodis connotantium sententia confutatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

reperi: aque exercitium liberum & contingens è sola affectiva: non affectiva etiam, potestate procedere non posse, ni fors in absurdum determinat omem effectivam solum indifferentis potestatis per physicas ipsas operationes statim impugnandum labi aduersarij velint.

12. Hæc fufius paulo differui vniuersum, & intus, vt principium illud cui omnes connotantium modestiorum modi tandem inuicuntur (nempe agentis purè physice effectivi, ac non etiam affectivi, dummodo indifferentis ad physice operandum, vel non operandum sit, posse esse exercitium liberum, ipique contingens) radicatus eruerem, & conuellerem: ostenderemque potentiam liberam, etiam actiua necessariè esse debere, non eo solo prædicato liberam esse posse, nisi actiuitas affectiva etiam sit: Vt nimirum actus suos possit actiue elicere: sed eos tamen, quibus in hoc præ alio obiecto ex eorum intentionali propositione, & rationum seu motuorum consultatione affectiue feratur, illudve fugiat: vel, si libertas connotationis sit, prosecutionem ipsius omittat: inde vero facile concluditur in connotantium sententia Deum non volendo extrinsecam, verum nec in volendo, neque operando ad extra liberum agens absolute esse, vt tertio hoc absurdo contra eos contendebamus. Nam, etsi Dei voluntatem ad creaturarum productionem ipsi requirant, necessitatem illam, & communem esse aiunt, & in qua nullum voluntatis diuini Deique exercitium liberum sit, ratione cuius operationes Dei inde ad extra progressæ secundario libere Deo sint, cuiusque arbitrio & libertati in agendo imputabiles cum enim ultra eam necessariam voluntatem, nihil ad intra creaturarum extrinsecam operationem præcedat, sed ex physica solum actiuitate indifferentis voluntatis sue voluntionis necessaria illius determinate hæ præ aliis creaturis, & præ suis negationibus immediate ad extra procedant, sit eas libere à Deo immediate libertate minime ad extra produci: inleque respectu illas ad extra operantis, liberas, & contingentes, neque modulate, neque immediate, quare nullatenus esse.

13. Item: cum indifferentis illa pure physica actiuitas ad extra voluntatis, seu voluntionis necessaria Dei, indifferentia actiue causæ primæ sit, & quæ à superiore aliqua causa determinati vilo modo nequeat neque à Deo ipso in actu primo, siue physice siue intentionaliter, aut affectiue determinetur sit planè: totam determinationem, quam libi assignant penes extrinsecas solum Dei operationes esse, neque ab actiua Dei determinatione (quam purè physicam, nec affectuam ex parte Dei connotatores admittunt) provenire: quare neque vllam in operationibus Dei ad extra libertatem, quæ in linea solum, & genere causæ efficientis esse potest, à Deo exerceri: quare nec Deo illas vllatenus contingentes, & liberas esse posse. Tertio cum determinatio operationis purè physici agentis & solummodo effectiue à non determinato agente in actu primo, vel à se, vel ab alio progredi nequeat, aut saltem ipsi ea determinatio tribui: sit, vt determinatio operandi, siue determinata illa operatio Deo prorsus indifferenti, nec aliquo modo determinato ad illam (vt posset competere), neque ipsi, neque alteri tribui vilo sensu posse: quare tota illa determinatio operationi ipsi tribuenda prorsus erit, casusque, & fortuito omnino respectu Dei eueniet, vt docet ac proliunde contra errorem quorundam Philosophorum Basilii recitatus certam. 5. num. 15. Quarto inde sit totam contingentiam à connotatoribus pro diuine voluntionis libertate excogitatum, & assignatam contingentiam rerum ipsarum in essendo, siue è conceptu ipso possibilitatis creatæ provenientem esse, non autem contingentiam Dei, & libertatis eius in operando, eosque alteri solum conceptui defectibilitatis physice effectus, & actus, siue operationis, & exercitij liberi attendentes, atque aliter ab eo, cuius actus seu operatio illa exercitium liberum est (quem etiam exercitium liberum ipsius recludit) libertatem exercitiam Dei in operando adhuc (necum in creaturæ ac possibilitatis creatæ sit ab alio actiue esse atq; adeo iuxta dicta actiue in horum sententia nec esse magis, quam non esse posse, sed potius ipsa creatura de se sola determinate ac non ex Dei determinatione sit: nec contingentia possibilitatis creatæ ipsi relinquatur, cum nulla alia ratio, cur sit reddi possit, nisi quia est vti de Deo dicitur. Ni malis nihil produci posse, omniaque præter Deum repugnare: quod è solum effectiua indifferentis potestate nec determinata facile iuxta hæcæus dicta deducitur, tametsi fidei repugnet.

CERTAMEN VII.

Ab impossibilitate, & insufficiencia ex parte extrinsecorum effectuum, & operationum ad constituendam diuinæ voluntionis libertatem, atque aliis incommodis connotantium sententia consutatur.

1. Iam ex parte creatorum effectuum, siue operationum consutanda eadem sententia est in primis ex impossibilitate. Nihil temporale potest ad aliquis æterni constitutionem ingredi, vel supponi. Ast omnis effectus, & operatio creata temporalis est ergo nullus effectus, seu operatio creata potest ad aliquis æterni constitutionem ingredi, vel supponi. Atqui omnis voluntio libera absolute talis Dei est æterna: ergo nullus effectus, aut operatio potest ad constitutionem voluntatis libere quæ talis ingredi, vel supponi substantiam ad postremam consequentiam; antecedens est dogma fidei Catholice vt patet ex dictis q. 5. & in præfati pluribus scripturis, & Patrum testimonij expressis cuiusmodi illa sunt: *charitate perpetua dilexi te: & elegit n: in 1700 an: mundi constitutionem*, atque luculenter hanc tradidit veritatem August. c. 5. de prædest. & gratia recit. cert. 5. n. 12. & tract. 110. in Ioan. inter med. & fin. sic scribens: *Nos enim ex qua ei reconciliati sumus per sanguinem filij, ius nos capiti dilexi, sed ante mundi constitutionem dilexit nos, ut cum eius unigenito etiam nos si essemus priusquam unum aliquis essemus: quam etiam sententiam tradidere Patres recitati eo cert. 5. totis n. 11. 12. & 13. ac sparsim q. 5. & omnibus fere certaminibus maxime cert. 1. a. n. 2. ad 6. & cert. 4. n. 2. Primi verò syllogismi maior, euident est, cum enim, vt quid absolute in aliqua duratione sit, atque esse pro illa dicatur, in se absolute esse debeat, nihilque quod plura absolute existentia, vel tanquam sui constitutiva, vel quouis modo essentialiter requisita ad ipsius esse, & existentiam absolutam supponit, absque eorum omnium absolutam existentiam, pro naturæ priori, esse in se absolute possit, si planè, neq; ipsum pro duratione pro qua ea omnia, quibus constituitur, vel quæ, vt absolute sit, essentialiter absolute esse supponit, absolute non sunt, posse vllatenus absolute esse: imò neque absolute pro ea duratione absolute esse absque aperta contradictione cogitari: iam eiusdem syllogismi minor (nempe omnem effectum, & operationem creatam absolute solum temporealem esse, ac non æternam) de fide est. Totum discursum vti euidentem admittit sententia connotantium creator, & illustrator (cum Durando in 1. d. 14. num. 7. admittit in simili demissione personarum) Vasquez 1. p. tom. 2. & d. 120. num. 9. probans, eas absolute temporales esse, ac non æternas: quia, etsi processionem, quas in recto dicunt æternæ sint; ast effectus, & operationes ad extra, quibus missiones illæ in esse missionum complentur, temporales absolute sunt ac non æternæ: & Herize quidem voluntionem Dei solummodo necessariam, sua illa sententia connotantium explicatione memorata, æternam videtur admittit ob discursum factum. Nec videre è ait, quo pacto, qui liberos Dei actus æternos admittunt, Deum nunc in tempore libere eosdem actus exercere defendant, cum ad præteritum potentia non detur: quare vt liberi nunc, & pro quavis antea, vel futura duratione posse absolute deficere, & antea non fuisse conceptos ex æternitate: imò, quovisq; connotata extrinsecam cuiusque accedunt concipi à Deo non possit, videtur sentire: verum quo pacto id fiat, ac defendatur clare explicuimus quæst. 5. cert. 5. a. n. 4. quo autem pacto se ipse à Catholico dogmate in scriptura expresso de æternitate liberæ voluntionis Dei expedit, ego non video.*

2. Alij connotatores tutius in fide Syllogismi evidentiam tentata alterutrum præmille constantia diuersimode eludere conantur. Primum maiorem esse veram aiunt, de constitutivis æternis alicuius in recto, secus de connotato, & in obliquo: cæterum si constitutivum intrinsecum æternum sit illud de connotato, & in obliquo modi nostri concipiendi, & loquendi negotium est; non autem ipsa illius, quod utroque constituitur: quod procul dubio absque utroque absoluta existentia, nunc v.g. neque in se nunc esse, neque durare potest: quare neque ex æternitate, pro qua creata & temporalis solum, absolute actio non fuit: sicuti, etsi vox hæc altum subiectum solum in recto dicat, quod nunc est, & albedinem in obliquo, si hæc abest nec nunc, nec quamdiu albedo abest, album absolute erit nec verè esse absolute dicetur. Secundum in horum sententia totam libertatem volitionis diuinae nec partem solum illius in operatione temporali creatam consistere verè censuit Herizet, & nos supra certam. 6. & patet ex eorum ratione: quia id solum liberum exercitium est, quod est re ipsa defectibile; nihil autem Deo intrinsecum adhuc inadæquate, & partialiter defectibile est: quare cum tota defectibilitas in operatione, seu effectu creato, & temporali sit, in eis erit tota, & adæquata libertas; quin ex æterna Dei volitione, & creata operatione, seu effectu compingatur, aut vocum illarum, in recto & in obliquo, elusio locus manet.

3. Quod si distinctione illa, in obliquo, & de connotato à constitutione intrinseca libertatis diuinae creatam temporalem operationem, & effectum excludant; eamque tanquam terminum solum necessarium connotationis volitionis Dei in qua huius libertas formalis adæquate constituitur: si realis, & vera connotatio illa & respectus sit, ut est Dei libertas: inquiram: an operationem, seu effectum creatum, & temporalem præsupponat, eoque posito posterius natura resultet: vti de prædicamentibus relationibus nonnulli & de aliquibus modis realibus communiter in Scholis merito admissis communiter etiam admitti debet? An verò non supponat connotatio illa, & respectus realis temporalem creatam operationem, & effectum; sed illa potius secum afferat veluti actio terminum, & antecedit? Si primum: hoc etiam in maiore illa Syllogismi præoccupatum est: quia, etsi non constituant operatio, vel effectus temporales absolute existentes connotationem illam, in qua Dei vera libertas præsupponitur, eo ipso, quod eius absoluta existentia debeat præsupponi, & præcedere, ut connotatio resultet, quamdiu temporale illud absolute non exultat, neque connotatio, & respectus ille resultabit, nec absolute erit: sicuti, nec relatio, aut scissio quamdiu terminus absolute non est aut deficit absolute sedens. Secundò cum à positione, & existentia alicuius creaturæ temporales pendeat connotatio illa creata etiam, & temporalis erit, & ex qua Dei libertas in exercitio, siue Dei volitio libera, qua talis temporalis, ac non æterna eodem syllogismo demonstratur. Secundum: inquiram, an connotatio illa extrinsecum quid Deo, eiusque volitioni necessaria sit? & tunc temporale, & creatum quid erit neque illa maioris veritas tenebescit, neque vis syllogismi lassatur. Si verò dicas connotationem illam Deo intrinsecam esse cum creatam operationem antecedit, & afferat, tanquam terminum, cui inseparabiliter de se se connexa est: idque necessaria communis, & indifferens ad creatam omnia obiecta minime habeat, libera Dei volitio intrinseca per te erit, & connotantium sententiam deseris. His etiam præclusa alia vocum eluso de requisitis ad denominandum, seu denominatiuè solum, quam supra detegebam: atque in aperto posita luce obmutescebat ipsa.

4. Secundò alij eundem maiorem eiusdem veritatem multis hinc inde correpitis exemplis, & instantiunculis obnubilare contendunt apud Ariagam d. 2. citata sect. 1. sub sect. 2. num. 7. Nam nunc grandæus homo senex absolute est, ac verè senex esse dicitur, ab annis quæ præterierunt: & filius, verbi gratia, Petri à generatione, quæ centum annis præcessit, & victurus anno, qui nondum est: & tandem scientia nostra de futuris, & præteritis, quæ absolute non sunt, immò & diuina ex æternitate, & per æternitatem vera est: etsi obiecta, quæ earum complent veritatem absolute deficient: quare mirum non

est, si creata temporalia, antequam de præsentibus absolute sint, æternum aliquid constituere possint. Deumque liberè ab æterno, & in æternum volentem denominare: sed enim denominationibus hisce de præsentibus absolute prolati & veris denotatur non esse absolute partis alicuius à qua sumitur denominatio: ac proinde tantum absolute, ut illius partis actualis absolute esse ad eas denominationes, earumque veritatem requiratur, ut potius, si actus & absolute adesset, earum denominationum veritas destrueretur: ita ab annis multis iam elapsis, scilicet quæ dicitur: à tempore, quod iam abiit, præteritum, & futurum pro tempore quod nondum aduenit: vel le autem id ad denominationes alias, quæ absolute actuali negationem alicuius, à quo desumuntur non important ridiculum est: alioqui dicto verè me brumali hoc tempore, quo frigeo calidum esse: quia æstiuum tempore aduenit mihi calor & incallescere: sunt, & denominationes aliæ, quæ, licet formæ à qua desumuntur negationem absolute actuali non importent, ex nihilominus transacta præstunt habitualiter, cuiusmodi est filij denominatio, ac etiam peccatoris, quædam actio peccaminosa præterita retracta non est: & similes plures, à quibus etiam ad alias omnes veras denominationes consequentia inest solum, ac stolidè ducunt; maxime ad eas, quæ actualis agentis, & actionis alicuius exercitium important, ut libertas in actu secundo, & exercitia de qua agimus. Neque enim hesternæ, vel crastina actione agens aliquid agere suamve actuum facultatem hodie exercere dicitur: sed solum actione hodierna agere: & dicit hodie poterit.

5. Ad illam instantiam, de scientia futurorum eius, veritate, censet Ariaga §. Sed contra n. 8. adæquatam esse veritatem actu, & de præsentibus non esse: sicuti neque est adæquate in se totum, quod senectus importat: fallunt tamen, si de subiecti veritate loquatur: hæc quippe tota in intrinseca scientia, seu præscientia de futuris (et ibi est de scientia de absolute præteritis) entitativa concomitate intentionalis representationis est; quæ quidem ut actu absolute, & adæquate sit de pure futuro non solum temporis, pro quo fore obiectum præsentat, & indicat, verum & obiecti absolute actuali negationem importat: quæ, si actualis, & absolute obiecti positione, non esset, falsum iudicium de pure futuro redderet: quare, ut de præsentibus verum sit, atque actualis eius veritas de præsentibus adæquate subsistat, actuali futuro obiecti absolute negationem requirit: sed inde contra evidentiam maiorem syllogismi nostri prorsus videtur nebula excitari: cuius vitandæ, ac præueniendæ gratia eam solutionem Ariaga videtur aggressus: etenim præscientia Dei de futuris (v.g. de Antichristo futuro) ab eorum existentia absolute per sua duratione pendet: hæcque proinde ad præscientiam diuinam æternam intrinsecam veritatem requiritur: & tamen absolute actu futura (v.g. Antichristus) non sunt: immò ab æterno fuissent, vera de eorum pura futuritione Dei præscientia non foret: ergo aliquid requisitum, & præsuppositum ad aliquid æternum, & Deo intrinsecum, & actuali potest esse temporale, & creatum contra maiorem syllogismi primi nostri argumentum, quam ut evidentem videret. Ab hac porro difficultate agere de Ariaga Ruiz & alij, qui eandem esse de libertate scientiæ & volitionis diuinæ erga creatam obiecta æstimate difficultatem: atque ab vnius libertate ad alterius libertatem per immutabilitatem, & per extrinsecam creatam confirmationem eadem argumenta æque duci, & virgere putant, & virgent semper: quod questionis huius præfatione præcautum volumus, monuimus lectores meos præcauendum.

6. Ea verò nos cautione præmissa facile ex dictis, cum præfatione questionis, tum proximè n. 4. difficultatis huius offuscas evidentia maioris illius nebulas abigemus, & figimus: ut enim præfatione illa diximus, libertas tota consistit in creatis obiectis absolute suis præteritis, & præsentibus, siue futuris (de quibus præscientia est in qua difficultas proponitur) scientiæ ipsi intrinseca non est, sed extrinseca solum, & mutuo (ut sic dicam) accepta ab obiectis existentia, & appositione: quia vili ex parte scientiæ ipsius, Deive ut intellectui, & cognoscentis libertas creatur: siquidem intell. Acti Dei potentia, ac Deus, quæ ea gaudet, liber haud quamquam est. Unde in scientia de absolute

soluta quavis existentia creatura contingentem, & libera non solum exercitium actuale libertatis de facto non esse sed neque esse illatenus possit sed totam infinitam actualem representationem, & scientiam, siue omniscientiam obiectorum omnium, & cognoscibilium, siue necessarium, siue contingentium, simul, semelque à Deo, qua summe, & infinite cognoscit: & ex Deo ut primario & adequato scientia lux specificatio obiecto, ante, & independentem à reliquis obiectis siue necessariis, siue contingentibus veritatis, & cognoscibilitatis obiectiue prehabetur, non solum entitativè veram, sed determinatè veram, & infallibiliter, siue infallibilem: ut ostendit controuers. de scientia, & præsentis controuers. non semel. Vnde obiectiua solum veritas extrinseca spectatur, ut terminet solum, non ut determinet ad sui cognitionem: quemadmodum de omnipotentia à rerum possibilitate omnino absoluta philosophamur: nempe tam independentem à possibilitate formalem actualem esse omnium productivam virtutem; etsi, ut facilius ipsa passiva sit, possibilitate sua egeat, quæ ipsorum intrinseca capacitas est ut fiant, à formali omni auctoritate, & omnipotentia Dei, ad quam neque, ut constitutum pariale, neque, ut requisitum præcedunt.

7. Ex quo claret, quo pacto sola contingentia obiecti Dei scientiam contingentem, & liberam esse possit, cum ad omne cognoscibile apta nata representatio actualis de se sit: neque ipsam, neque ei identitatem veritatem subiectivam de esse posse; sed, obiectiua veritate contingentis deficiente: ad illud non extendendum, sed ad eius potius contingentem etiam absolutam negationem: secundo, cum obiecta extrinseca passivè representabilia, & verè per Dei scientiam, non sunt solummodo præsentia siue absolute actu existentia, cum cognoscuntur, verum, & præterita, & futura futurorum prædicte veritas intrinseca stat in conformitate intentionali absoluta cum futuris, ut per præscientiam, ita intentionaliter representantur, & iudicantur; representantur autem, & iudicantur non esse absolute actu pro duratione temporaria anteriore, sed pro posteriore, pro qua absolute erunt: quare conformitas intentionalis intrinseca præscientiæ cum suo obiecto (etiam nostre creaturæ) penitus non esse anteriori duratione ad eam, qua de præsentis erit: ac proinde idem argumentum fit ex sufficientia futuritionis obiecti extrinseci temporalis quod nondum temporariè est, ad veritatem præscientiæ Deo æternam intrinsecam, etsi obiectum prærequiritum ad illam esset, ad sufficientiam connotati extrinseci temporalis præcedentis, siue ut pars, siue, ut aliquo tandem modo prærequiriti ad exercitium actuale libertatis diuinæ quod habet à constitutione, & denominatione sensus: virgeret quidem, si ex parte scientiæ diuinæ de contingentibus, siue intrinsecæ eius veritatis exercitium aliquod libertatis ab æterno exerceretur absolute: etenim, si absoluta illa scientia actualis intrinseca prærequiritum temporali ad sui absolutam existentiam satis haberet, haberet etiam actu absoluta æterna libertas prærequiritum temporali satis.

8. Minoris eiusdem primi syllogismi evidentiam tentant alij connotatores recentis: quia connotatorum creatorum & temporalium, ut actualis absoluta existentia ab æterno, & æterna non sit absoluta eorum futuritio æterna seu ex æternitate est, ac proinde æternæ veritatis est, ac subinde in ordine ad extrinsecam temporariam durationem fore ab æterno à Deo cognoscitur. Verum in primis, si rei temporalis futuritio aliquid verum, & reale ab æterno absolute esset creatum aliquid procul dubio esset, & æternum contra fidem. Secundo: nec solum hæc æternitas voluntatis liberæ diuinæ saluatur, siquidem duratione sua elapsa futurum in præteritum, & sui non esse à parte post æternum transit. Tamen voluntas liberæ Dei æternitas, absoluta vtriusque æternæ est. Tercio tam futuritio, quam præteritio rerum duo essentialiter inuoluit, & non esse absolutum rei in hoc instanti, & eius absolutum esse anteriore duratione, si præterita res sit, vel in posteriore si futura: quæ duo, ac pro vno instanti simul, nedum pro antea, vel successiva tota æternitate; abque contradictione esse non possunt: quare implicat rei futuritionem ab æterno

absolute, & adequate sumptam fuisse, vel præteritionem eius adequate usurpatam in æternum fore. Illud de obiectiue æternitate veritatis futurorum dissectum sapere, & proximè fuit, siquidem obiectiua veritas, seu capacitas rerum, ut sui terminent cognitionem, absolutam earum existentiam pro aliqua adhuc duratione non requirit, nedum de præsentis, dum cognoscitur, quam ut dixi requirit actualis ab æterno constitutio exercitij liberi per res extrinsecas, siue tanquam partes, siue tanquam quid absolute, quouis modo, præsuppositum. Ab hoc argumento Thomistica solum præsentia rerum temporalium physica in æternitate vocibus saltem expeditior esse posset; sed iam vidimus controuers. de scientia, quam sit ea doctrina difficilis, & absurda: neque ad rem hanc à Thomista vllò usus doctrinæ illius hætenus fuit: quare autem, ignoro: eius quippe præsentia dequorata non modicus fructus præsentis mysterij composicio, & explicatio foret.

9. Verum, & creatorum effectuum, & operationum temporalitas æternæ libertatis exercitio diuinæ constitutioni non repugnaret; obesset tamen eorum insufficiencia. Neque enim tot extrinseci effectus, siue reales, siue modales assignare possunt, etiam si operationibus creatis, non autem earum effectibus, quos pro diuersitate, & numero possibilium affectionum liberorum voluntatis diuinæ sufficienter multiplicari non posse est evidens ex dictis certam. 4. numer. 1. iuxta Arrabalem, Herizæ, & eorum sequaces connotatores reliquos, quos eo certam. à numer. 2. etiam nostris suppetitis adiutoribus haud segnitè confutauimus. Ad hominem etiam confutari ab hac insufficiencia parte eorum plerique validdè possunt, qui absque vlla extrinseca operatione, aut effectu sola condonatione libera Dei extrinseca peccatori, Deoque proinde prorsus intrinseca, remitti mortale à Deo, etiam quoad culpam, posse opinantur: id quod in remissione defectu venialium cum gratia habituali, eiusque infusione, & operatione in anima compossibilem vrgentius videtur: cæterum, etsi ita de possibilitate remissionis mortalium quoad culpam etiam opinantes virgeat, nec solutionibus, quas referunt, confutantque Ruiz d. 12. sect. 1. & Arriaga satis se expediant, tamen, quia principium illud de possibilitate remissionis peccati mortalitatis quoad culpam minus mihi firmiter, & probabile est: ei argumentum & solutionibus inscandis non infuso: neque argumento de expulsiōe venialis, quod per solam gratiam non expellitur, sed, mea sententia, ut coniunctam cum sufficienti retractatione (siue per attritionem in Sacramento, siue extra illud per contritionem) cuius intuitu gratia ipsa conferretur: quare semper in eius remissione extrinsecum connotatum facile assignari poterit.

10. Tertium contra connotantes argumentum, illudque grauissimum, docte lateque, & posuit, & perfecit est Ruiz d. 11. sect. 6. ostendens magnam grauissimamque Theologicarum, & posituarum questionum partem inanem prorsus, difficultate vacuum, ac pene ridiculam in horum sententia reddi. Aliqua horum expendimus de inanitate præconiorum efficaciarum decretorum diuinorum certam. 5. à numer. 2. ad 5. inclusivè. Alia vero omittimus quia constitutionem libertatis scientiæ diuinæ, sicuti, & decretorum Dei immediatam ipsi supponunt, nec solum mediaram; & ab obiectis contingentibus extrinsecis mutuo acceptam; & per extrinsecam subinde denominationem solummodo diuinæ scientiæ conuenientem, cuius oppositum, ut probabilius arque scientiæ mediæ proprietati tuenda necessarium, tenendum est. Alia item falsè alteri, & à nobis contra ipsum Ruiz statuta sententiæ quæstion. 5. certam. 5. à numer. 4. de æternitate cum à parte ante, tam à parte post libertatis siue exercitij liberi voluntatis diuinæ innititur: quare vnum, vel alterum exemplum attingemus: & in primis ea quæstio inanis, ac resolutionis eius vni cum apud Theologos omnes fundamentum omnino nullum, & impertinens erit: An scilicet Adamo non peccante Christus veniet? ex vi siquidem præsentis decreti iuxta hanc sententiam per se notum est, & indisputabile non venturum. His siquidem extrinsecis, aliquove eorum quæ defecto fuerunt, nempe Adami peccato deficiente non posset non decretum hoc, & ex vi illius Incarnatio

11. Dicunt adversarii revelationem, extrinsecus etiam à Deo poni: eaque decretum ob hunc finem, vel modum adequatum, vel inadeguatum incarnationis constituit: quare merito ad scripturam, & revelationem, positis etiam extrinsecis relictis, ad questionis decisionem esse recurrendum. Sed contra primo: ergo Deus non potest decretum incarnationis (& idem de reliquis similibus) et à creatura rationalis notitia omnino sequestrare: siquidem quia illud reuelat habere decretum non potest. Hoc autem in decreto incarnationis contra constantem Patrum, & Conciliorum doctrinam est: quæ passim, & decretum hoc, & incarnationem ipsam abditissimum reconditissimum, & arcuatum Deo mysterium prædicant, eequidem mysterij abditissimi creaturis in Deo esse, quod nisi earum notitia haberi, concipique à Deo ipso non potest: Vbi item in Deo rationalibus creaturis commune vis secreti: si ea, quæ apud se Deus statuit, natura & essentia sua rationali creaturæ sunt in propolatu? quoniam item illud profundorum Dei consiliorum mirandum præconium Mai. 40. *quis adiuvit spiritum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* & Sapient. 9. *quis enim hominum poterit scire consilium Dei?* & *cogitare, quid velit Deus?* & ad Roman. 11. *quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Si nec sensum, nec Consilium, nec decretum absque revelatione ad rationale creaturam fatta, atque huius notitia, quidquam Deus potest decernere iuxta hanc solutionem? & quomodo iuxta generalem connotatum doctrinam cogitare Deus velit nemo poterit: si extrinsecis creatis eius operibus, de quibus cogitare homines, & Angeli procul dubio possunt quiquid velit consuetudinem necessarii est? Secundo impugnatur solutio: quia, si revelatione decretum liberum, & determinatum constituitur, atque, ut ita liberum, & determinatum reuelandum est: debet esse & præsupponi ante ipsam revelationem impliciter reuelatum. Tercio, cum ante incarnationem omnia tam intrinseca Deo, quam extrinseca eodem modo indifferenter ad decernendum verbi gratia incarnationem, vel non decernendam, vel ex hoc adequato, aut inadeguato motivo, vel ex alio, se vellet vel nolle, vel ex hoc vel ex alio motivo incarnationem, atque poteri reuelare.

12. Irrendunt insuper Patres, et (scholastici omnes fere), qui tamdiu, tanquam in re difficillima anxie, et subitimi in concordia praedestinationis divinae cum nostri arbitrii libertate laborantur: cum faciliis adeo obviisque (si verosimilibus) concordia esset: cum libero nostro consensu, qua (speciem) et liberam, vel tanquam inadeguato complemento, vel essentiali praerequisito continui. Et haec quidem, et pleraque alia Theologica vacua, et prudenti (necum subtili disputatione) indigna iuxta connotantes hosce inveniuntur: sed, et sua hac sententia Deum liberum ad volendum creat obiecta (que, cum vtpote limitata: bonitatis ad vllum finem amorem, necum ad quod aliquid in ipsis, vel circa, aut in ordine ad ipsa operetur ipsum cogere nequeunt) et amabilia absolute esse non admittit, inefficaci adhuc desiderio, quo tamen nihil ad extra operetur. Demum connotantes immediatam contradictionis libertatem suae potestatem ad puram volitionis liberam, aut nolitionis omissionem divinae voluntati deaneant, (solanque libertatem contrarietatis ad suos affectus verbi gratia ad volendum, vel nolendum admittunt: cum tamen pro tota antea ad mundi creationem aeternitate, pro qua nihil omnino ad extra operatus fuit, solam contradictionis immediatam libertatem puram omissionem volitionis

nīs Deus exerceat, nī eorum sententia, nec potest
pro tunc, & quōties eodem modo se gerat contrarietatis
libertatem volendo possit creare mundum se contra-
reum, cum nihil operatur extrinsecum commotum,
quo Dei libertas exerceat, & completur, ac consti-
tur pura res, vel reum negatio est: id autem quod
pura negatio constituit pure negatum est, nec pos-
situm esse potest: volitio autem necessaria indetermi-
natis, & exercitū contingentis ac liberi Dei est, (selu-
tum in extrinseco commotio est: quare si hoc pure ne-
gatum est, vt fuit tū antea antea eternitate mundi
creatio, & est, æternumque erit erga infinitos
mundos, & res, quæ nunquam à sua possibilitate ad
existentiam absolutam excluduntur, tū determinatio
Dei contingens, liberumque potestatis fuit indifferens
exercitū pure negatum, & suspensum volitionis
creandi mundum erit; non autem positum volitionis
creandi alios mundos vel hunc pro antea æternitate
pro qua illum non produxit: conficit ergo libertatem
diuinæ volitionis extrinseco alio creatio conficit
completur minime possit, ac subinde intrinseco De
omnino constituit: vt propiussum certam, §. 2. et
tam. 2. & hucque, omni ex capite, & modo extra-
fiscis commotatis exclusis, ad salubrium fere pro-
uimus.

CERTAMEN VIII.

*Difficultatibus contra nostram sen-
tentiam Patroni precessores haud
quaquam satisfaciunt.*

11. **A** Defectibilitate liberae volitionis & contingē-
tiae etiam quae in Deo de facto est absolute & in-
fectu & separatione, eius quae defecto non est, est
nomen absolute positum, (videtur creatum mundum
quae alias nunquam absolute productas, vel produ-
ctas) & confectis difficultatibus vix sententia nota
hactenus fuit impugnata: potest tamen ex alio concu-
perare exercitium liberum dici, lupraque contra
contantes notabamus certam. 6. numer. 13, adiutivis
impē, cuius ad liberae ipsi operationes, & effectus
liberum est, essentialiter suppone: quae in-
tens actiuitas, siue actiua potestas, si ipsi abso-
lutus effectus, & operatio contingentes natura & effi-
cia sua finit; respectu tamen illius contingentes, & li-
berae non erunt: quare ipsae finit contingentes in
effectu: alteri vero non erunt contingentes, & liberae in operatio-
ne, ex primo conceptu defectibilitatis essentialis in
effectu, quae operatio libera importat arguitur primo li-
beram Dei volitionem Deo ipsi adequate identificari
non posse: cum defectibilitas ipsae ac necessitate existentie
sua finit, ac libera Dei volitio defectibilis, et
atque existentia contingens, implicat autem ipsam
& physice, atque entitativè ipsam defectibilem physice,
& physice identificabilem esse, vii. Deum cum volitione
libera adequate identificari procul dubio ferre. Scien-
do realis separatio vnius ab alio non sufficiens autem
identissimum est distinctiōnis realis signum, & saltem
adequate ipsorum argumentum: quia per se notum est
idem, sine se ipso realiter esse non posse: argui Deum
volitione libera creatum mundum eternitate separari
tempus productionis mundi in tempore separatus
existit, & a volitione libera creatum vnum
mundum: ergo physice, & realiter ab ea se disti-
guunt. Tercio quidem Deum physice est ens a se, volitio
autem libera ens a se non est: ergo nec Deum physice
& realiter est. Minor est certa: quia quidvis liberum
& contingens in se est, necessitate existentiae non est,
sed ens ab alio est: ergo creatura est: a volitione libera
Dei ens a se siue necessitate existentiae non est: ergo
creatura est: implicat autem creaturam identificari cum
Deo. Demum implicat Deum siue id, quod respicit Deum
libera